

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในบ้านกองแหะ หมู่ 4 ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 131 คน(1 คน/ครัวเรือน) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

ตอนที่ 3 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

ตอนที่ 4 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเกษตรกรกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆของเกษตรกร

1. เพศ

เกษตรกรร้อยละ 58 เป็นเพศชาย และร้อยละ 42 เป็นเพศหญิง (ตารางที่ 1)

2. อายุ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาคืออายุระหว่าง 50 – 64 ปี ร้อยละ 27.5 และอายุระหว่าง 20 – 34 ปี ร้อยละ 21.4 เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 42.82 ปี อายุสูงสุด 64 ปี และอายุต่ำสุด 23 ปี (ตารางที่ 1)

3. สถานภาพสมรส

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 80.2 สมรสแล้ว รองลงมาร้อยละ 11.5 และร้อยละ 8.4 มีสถานภาพ หย่าร้าง/ หม้าย และ โสด ตามลำดับ(ตารางที่ 1)

4. ระดับการศึกษา

เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 56.5 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 20.6 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ร้อยละ 11.5 อนุปริญญา/ ปวศ. ร้อยละ 6.1 ไม่ได้เรียนร้อยละ 3.8 และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 1.5 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล	จำแนกรายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	76	58.00
	หญิง	55	42.00
	รวม	131	100.00
อายุ	20 – 34	28	21.4
	35 – 49	67	51.1
	50 - 64	36	27.5
	รวม	131	100.00
	อายุต่ำสุด = 23 อายุเฉลี่ย = 42.84		
	อายุสูงสุด = 64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 9.861		
สถานภาพสมรส	โสด	11	8.4
	แต่งงาน	105	80.2
	หย่าร้าง/ หม้าย	15	11.5
	รวม	131	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัย ส่วนบุคคล	จำแนกรายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียน	5	3.8
	ประถมศึกษา	74	56.5
	มัธยมศึกษาตอนต้น	27	20.6
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	15	11.5
	อนุปริญญา/ ปวส.	8	6.1
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2	1.5
	รวม	131	100.00

5. การถือครองที่ทำกิน

เกษตรกรมีที่ทำกินเป็นของตนเองทั้งหมด ร้อยละ 55.7 เข้าที่ทำกินของผู้อื่นทั้งหมด ร้อยละ 18.3 มีที่ทำกินเป็นของตนเองและเช่าของผู้อื่น ร้อยละ 17.6 และอื่นๆ(ญาติพี่น้องให้ทำกิน) ร้อยละ 8.4 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการถือครองที่ทำกิน

การถือครองที่ทำกิน	จำนวน	ร้อยละ
มีที่ทำกินเป็นของตนเองทั้งหมด	73	55.7
เช่าที่ทำกินของผู้อื่นทั้งหมด	24	18.3
มีที่ทำกินเป็นของตนเองและเช่าของผู้อื่น	23	17.6
อื่นๆ(ญาติพี่น้องให้ทำกิน)	11	8.4
รวม	131	100.00

6. อาชีพหลัก

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 64.9 มีอาชีพหลักคือ ทำเกษตรกรรม โดยส่วนมากปลูกพืชผัก ได้แก่ มะเขือเครือ หอมหัวใหญ่ มันเทศ กะหล่ำปลี และถั่วต่างๆ รองลงมาร้อยละ 28.2 มีอาชีพหลักคือ รับจ้างทั่วไป ซึ่งแบ่งออกเป็น รับจ้างในแปลงเกษตรของเพื่อนบ้าน ก่อสร้าง และรับจ้างตาม รีสอร์ทหรือสถานที่ต่างๆซึ่งอยู่ไม่ไกลจากหมู่บ้าน ร้อยละ 3.8 เกษตรกรมีอาชีพหลักคืออื่นๆ(อาชีพนอกเหนือจากที่ได้ระบุไว้) และเกษตรกรร้อยละ 3.1 มีอาชีพหลักคือ ค้าขาย โดยเปิดร้านขายของชำ ทั่วไป และเกษตรกรส่วนหนึ่งจะเป็นพ่อค้ารับซื้อพืชผักจากลูกสวนทั้งในและนอกพื้นที่เพื่อนำไปส่งต่อที่ตลาดในเมืองเชียงใหม่ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรม	85	64.9
ค้าขาย	4	3.1
รับจ้างทั่วไป	37	28.2
อื่นๆ(อาชีพนอกเหนือจากที่ระบุ)	5	3.8
รวม	131	100.00

7. อาชีพรอง

เกษตรกรมีอาชีพรองคือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 49.6 รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 45.8 อาชีพค้าขาย ร้อยละ 3.8 และมีอาชีพอื่นๆ(นอกเหนือจากที่ระบุ) ร้อยละ 0.8 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามอาชีพรอง

อาชีพรอง	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรม	60	45.8
ค้าขาย	5	3.8
รับจ้างทั่วไป	65	49.6
อื่นๆ(อาชีพนอกเหนือจากที่ระบุ)	1	0.8
รวม	131	100.00

8. ตำแหน่งทางสังคม

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 71 รองลงมา มีตำแหน่งทางสังคม อื่นๆ(กรรมการหมู่บ้านและกลุ่ม/ชมรม/สมาคมในหมู่บ้าน) ร้อยละ 24.4 เป็นกำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 3.1 และเป็นสมาชิก อบต. ร้อยละ 1.5 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

ตำแหน่งทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีตำแหน่ง	93	71.0
กำนัน/ ผญ./ ผู้ช่วยผญ.	4	3.1
อบต.	2	1.5
อื่นๆ(กรรมการหมู่บ้านและ กลุ่ม/ชมรม/สมาคมในหมู่บ้าน)	32	24.4
รวม	131	100.00

9. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4 – 6 คน ร้อยละ 56.5 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 1 – 3 คน ร้อยละ 38.9 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 7 – 9 คน

ร้อยละ 4.6 เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.00 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 8 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1 – 3	51	38.9
4 – 6	74	56.5
7 – 9	6	4.6
รวม	131	100.0

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.00

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 8 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.265

10. จำนวนแรงงานในครัวเรือน

เกษตรกรมีจำนวนแรงงานระหว่าง 1 – 3 คน ร้อยละ 83.2 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนระหว่าง 4 – 6 คน ร้อยละ 16.8 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.57 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนสูงสุด 6 คน และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามจำนวนแรงงานของครัวเรือน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1 - 3	109	83.2
4 - 6	22	16.8
รวม	131	100.00

จำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.57

จำนวนแรงงานในครัวเรือนสูงสุด 6 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.985

11. รายได้รวมของครัวเรือน

เกษตรกรร้อยละ 42.7 มีรายได้รวมของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 40,001 – 60,000 บาท/ปี ร้อยละ 18.3 มีรายได้รวมของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 60,001 – 80,000 บาท/ปี ร้อยละ 26.7 มีรายได้รวมของครัวเรือน ต่ำกว่า 40,001 บาท/ปี และร้อยละ 12.2 มีรายได้มากกว่า 80,000 บาท/ปี เกษตรกรมีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 61,488.55 บาท/ปี มีรายได้ในครัวเรือนสูงสุด 260,000 บาท/ปี และมีรายได้ในครัวเรือนต่ำสุด 20,000 บาท/ปี (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามรายได้รวมของครัวเรือน

รายได้รวมของครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 40,001 ลงมา	35	26.7
40,001 – 60,000	56	42.7
60,001 – 80,000	24	18.3
มากกว่า 80,000 ขึ้นไป	16	12.2
รวม	131	100.00

รายได้ต่ำสุด	20,000	รายได้เฉลี่ย	61,488.55
รายได้สูงสุด	260,000	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	39630.370

12. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 25 ปี ร้อยละ 83.2 อาศัยอยู่ในหมู่บ้านระหว่าง 21 – 25 ปี ร้อยละ 8.4 ระหว่าง 16 – 20 ปี ร้อยละ 4.6 ระหว่าง 11 – 15 ปี ร้อยละ 2.3 และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านน้อยกว่า 5 ปี เพียงร้อยละ 1.5 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

ระยะเวลาที่อยู่ในหมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	2	1.5
6 – 10 ปี	0	0
11 – 15 ปี	3	2.3
16 – 20 ปี	6	4.6
21 – 25 ปี	11	8.4
มากกว่า 25 ปี	109	83.2
รวม	131	100.00

13. การได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯ

เกษตรกรทั้งหมดเคยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯ โดยได้รับข้อมูลข่าวสารจาก หอกระจายข่าวหมู่บ้าน ร้อยละ 87.8 จากเจ้าหน้าที่โครงการฯ ร้อยละ 81.7 จากผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 64.1 จากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 61.8 และจากโทรทัศน์, เอกสารสิ่งพิมพ์, และโทรศัพท์ คิดเป็น ร้อยละ 16.0, 15.3, และ 12.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯ

การได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการ(แหล่งสื่อ)	จำนวน	ร้อยละ
เอกสารสิ่งพิมพ์	20	15.3
โทรทัศน์	21	16.0
โทรศัพท์	16	12.2
หอกระจายข่าว	115	87.8
เจ้าหน้าที่โครงการฯ	107	81.7
ผู้ใหญ่บ้าน	84	64.1
เพื่อนบ้าน	81	61.8

14. การเข้าร่วมศึกษาดูงานกับโครงการฯ

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.5 เคยเข้าร่วมศึกษาดูงาน(เกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และคุณภาพชีวิต) กับโครงการฯ และมีเกษตรกร ร้อยละ 27.5 ไม่เคยเข้าร่วมศึกษาดูงานกับโครงการฯ(ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการเข้าร่วมศึกษาดูงานกับโครงการฯ

การเข้าร่วมศึกษาดูงานกับโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	95	72.5
ไม่เคย	36	27.5
รวม	131	100.00

15. การได้รับการอบรมจากโครงการฯ

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.3 เคยได้รับการอบรม(เกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และคุณภาพชีวิต) จากโครงการฯ และมีเพียงร้อยละ 13.7 ที่ไม่เคยได้รับการอบรมจากโครงการฯ(ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการได้รับการอบรมจากโครงการฯ

การได้รับการอบรมจากโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	113	86.3
ไม่เคย	18	13.7
รวม	131	100.00

ตอนที่ 2 ทักษะของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชนา

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับทักษะของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชนา จำนวน 15 คำถาม ซึ่งจากการศึกษาในภาพรวมพบว่าเกษตรกรมีทัศนคติระดับมาก เห็นว่าการดำเนินงานของโครงการฯ ทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน ด้านคุณภาพชีวิต และด้านทรัพยากรธรรมชาติ เกษตรกรมีทัศนคติระดับปานกลาง เกี่ยวกับด้านศักยภาพของโครงการฯ ในการพัฒนาการเกษตร และมีทัศนคติระดับน้อย ในประเด็นเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือกับโครงการฯ ไม่สามารถทำให้ร่ำรวยได้ เสียเวลาในการประกอบอาชีพ และเพื่อหวังรับแจกสิ่งของฟรีจากโครงการฯ และประเด็นการดำเนินงานของโครงการฯ ทำให้คนในชุมชนไม่มีความอิสระในการดำเนินชีวิตตามเดิม มีผลกระทบต่อที่ทำกิน และทำให้คนรุ่นหลังมีความสนใจในการเกษตร โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย และแปลความจากประเด็นได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การดำเนินงานของโครงการช่วยฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ(ดิน น้ำ ป่าไม้) ให้ดีขึ้น เกษตรกรมีทัศนคติระดับมาก เฉลี่ย 2.61

ประเด็นที่ 2 การมีโครงการฯ มีส่วนทำให้ชุมชนของท่านเกิดการพัฒนา ทำให้ถนน ไฟฟ้า และแหล่งน้ำ มีสภาพดีขึ้น เกษตรกรมีทัศนคติระดับมาก เฉลี่ย 2.47

ประเด็นที่ 3 การดำเนินงานของโครงการฯ ทำให้คนในชุมชนร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ(ดิน น้ำ ป่าไม้) มากขึ้น เกษตรกรมีทัศนคติระดับมาก เฉลี่ย 2.42

ประเด็นที่ 4 การดำเนินงานของโครงการฯ ช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการทำการเกษตรให้ดีขึ้น เกษตรกรมีทัศนคติระดับมาก เฉลี่ย 2.35

ประเด็นที่ 5 การมีโครงการฯ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดีขึ้น เกษตรกรมีทัศนคติระดับมาก เฉลี่ย 2.35

ประเด็นที่ 6 การให้ความร่วมมือกับโครงการฯ ไม่สามารถทำให้ท่านร่ำรวยได้ จึงไม่จำเป็นต้องให้ความร่วมมือ(ข้อความเชิงลบ) เกษตรกรมีทัศนคติไม่เห็นด้วย เฉลี่ย 2.32

ประเด็นที่ 7 การดำเนินงานของโครงการฯ ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนถูกจำกัดมากขึ้น (ข้อความเชิงลบ) เกษตรกรมีทัศนคติไม่เห็นด้วย เฉลี่ย 2.29

ประเด็นที่ 8 เจ้าหน้าที่โครงการฯ สามารถช่วยหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเกษตรในชุมชนได้อย่างเหมาะสม เกษตรกรมีทัศนคติระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.24

ประเด็นที่ 9 การดำเนินงานของโครงการฯ ทำให้คนในชุมชนไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่น เกษตรกรมีทัศนคติระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.22

ประเด็นที่ 10 การดำเนินงานของโครงการฯ ทำให้ท่านเกิดความมั่นใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรเพื่อเลี้ยงครอบครัวมากขึ้น เกษตรกรมีทัศนคติระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.15

ประเด็นที่ 11 การให้ความร่วมมือกับโครงการฯ ทำให้ท่านเสียเวลาในการประกอบอาชีพ (ข้อความเชิงลบ) เกษตรกรมีทัศนคติระดับน้อย เฉลี่ย 2.11

ประเด็นที่ 12 การดำเนินงานของโครงการฯ มีส่วนช่วยทำให้การผลิตทางการเกษตรของท่านคุ้มค่าต่อการลงทุนมากขึ้น เกษตรกรมีทัศนคติระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.08

ประเด็นที่ 13 การมีโครงการฯ มีผลกระทบต่อที่ทำกินของท่านโดยทำให้ท่านมีที่ทำกินไม่เพียงพอ (ข้อความเชิงลบ) เกษตรกรมีทัศนคติระดับน้อย เฉลี่ย 2.02

ประเด็นที่ 14 ควรให้ความร่วมมือกับโครงการฯ เพื่อจะได้รับแจกสิ่งของฟรีจากโครงการฯ (ข้อความเชิงลบ) เกษตรกรมีทัศนคติไม่เห็นด้วย เฉลี่ย 2.00

ประเด็นที่ 15 การดำเนินงานของโครงการฯ ช่วยให้คนรุ่นหลังมีความสนใจในการเกษตรมากขึ้น เกษตรกรมีทัศนคติระดับน้อย เฉลี่ย 1.49

จากการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญารวมทุกประเด็นแล้ว พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติต่อการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชาในระดับ ปานกลาง เฉลี่ย 2.21 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชา

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการฯ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
1. การดำเนินงานของโครงการฯ ช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการทำ การเกษตรให้ดีขึ้น	2.35	0.65	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงาน ของโครงการฯ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลความ
2. การดำเนินงานของโครงการฯ ทำให้ คนในชุมชนร่วมมือกันอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ(ดิน น้ำ และป่าไม้) มากขึ้น	2.42	0.70	เห็นด้วยมาก
3. การดำเนินงานของโครงการฯ มีส่วน ช่วยทำให้ การผลิตทางการเกษตรของ ท่านคุ้มค่าต่อการลงทุนมากขึ้น	2.08	0.80	เห็นด้วยปานกลาง
4. การดำเนินงานของโครงการฯ ทำให้ คนในชุมชนไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐาน ไปทำงานที่อื่น	2.22	0.78	เห็นด้วยปานกลาง
5. การมีโครงการฯ มีส่วนทำให้ชุมชน ของท่านเกิดการพัฒนา ทำให้ถนน ไฟฟ้า และแหล่งน้ำ มีสภาพดีขึ้น	2.47	0.63	เห็นด้วยมาก
6. การมีโครงการฯ มีผลกระทบต่อที่ทำ กินของท่าน โดยทำให้ท่านมีที่ทำกินไม่ เพียงพอ(ข้อความเชิงลบ)	2.02	0.95	เห็นด้วยน้อย
7. การให้ความร่วมมือกับโครงการฯ ไม่ สามารถทำให้ท่านร่ำรวยได้ จึงไม่ จำเป็นต้องให้ความร่วมมือ(ข้อความ เชิงลบ)	2.32	0.86	ไม่เห็นด้วย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการฯ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
8. ควรให้ความร่วมมือกับโครงการฯเพื่อจะได้รับแจกสิ่งของฟรีจากโครงการฯ(ข้อความเชิงลบ)	2.00	0.95	เห็นด้วยน้อย
9. การดำเนินงานของโครงการฯช่วยให้คนรุ่นหลังมีความสนใจในการเกษตรมากขึ้น	1.49	0.88	เห็นด้วยน้อย
10. การดำเนินงานของโครงการฯทำให้ท่านเกิดความมั่นใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงครอบครัวมากขึ้น	2.15	0.86	เห็นด้วยปานกลาง
11. การมีโครงการฯ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดีขึ้น	2.35	0.70	เห็นด้วยมาก
12. การให้ความร่วมมือกับโครงการฯ ทำให้ท่านเสียเวลาในการประกอบอาชีพ (ข้อความเชิงลบ)	2.11	1.00	เห็นด้วยน้อย
13. การดำเนินงานของโครงการฯทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนถูกจำกัดมากขึ้น(ข้อความเชิงลบ)	2.29	0.89	ไม่เห็นด้วย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการ ดำเนินงานของโครงการฯ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลความ
14. การดำเนินงานของโครงการฯ ช่วยฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ(ดิน น้ำ ป่าไม้)ให้ดีขึ้น	2.61	0.60	เห็นด้วยมาก
15. เจ้าหน้าที่โครงการฯ สามารถ ช่วยหาแนวทางแก้ไขปัญหา การเกษตรในชุมชนได้อย่าง เหมาะสม	2.24	0.75	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ยของทุกข้อความ	2.21	0.80	เห็นด้วยปานกลาง

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในด้านต่างๆ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้านการวางแผน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการวางแผนมีจำนวน 4 คำถาม พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมปานกลางในการหาแนวทางพัฒนาร่วมกับโครงการฯ การวางแผนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ออกกฎระเบียบ และเสนอความคิดเห็นต่างๆในที่ประชุม สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย และแปลความจากประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.03

ประเด็นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนหาแนวทางพัฒนาร่วมกับโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93

ประเด็นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบร่วมกับโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93

ประเด็นที่ 4 การมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในที่ประชุม/ อบรม ร่วมกับโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82

ตารางที่ 14 ร้อยละค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

การมีส่วนร่วมในการวางแผน	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีส่วนร่วม			
1. ท่านมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในที่ประชุม/ อบรม ร่วมกับโครงการฯ มากน้อยเพียงใด	22.9	45.0	23.7	8.4	1.82	0.881	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบร่วมกับเจ้าหน้าที่ในระดับใด	29.8	40.5	22.9	6.9	1.93	0.896	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนหาแนวทางพัฒนาร่วมกับโครงการฯ มากน้อยเพียงใด	29.8	42.7	19.1	8.4	1.93	0.909	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับโครงการฯ ในระดับใด	33.6	41.2	19.8	5.3	2.03	0.867	ปานกลาง
				ค่าเฉลี่ยรวม	1.92	0.888	ปานกลาง

หมายเหตุ : S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีจำนวน 4 คำถาม พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมมากในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ดำเนินกิจกรรมตามที่ได้รับอบรม/ ส่งเสริม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เกษตรกรมีส่วนร่วมระดับปานกลางในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนบ้านรับรู้ถึงกิจกรรมของโครงการฯ สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย และแปลความจากประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54

ประเด็นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมตามที่โครงการฯ ได้อบรม/ ส่งเสริม พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51

ประเด็นที่ 3 การมีส่วนร่วมปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49

ประเด็นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนบ้านรับรู้ถึงกิจกรรมของโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96

ตารางที่ 15 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีส่วนร่วม			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนบ้านรับรู้ถึงกิจกรรมของโครงการฯ มากน้อยเพียงใด	25.2	48.9	22.9	3.1	1.96	0.778	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมตามที่โครงการฯ ได้อบรม/ ส่งเสริมมากน้อยเพียงใด	61.8	28.2	9.2	0.8	2.51	0.694	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่า เฉลี่ย	S.D.	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ส่วนร่วม			
3. ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมร่วมกับโครงการฯ มากน้อยเพียงใด	59.5	31.3	8.4	0.8	2.49	0.683	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามกฎระเบียบของโครงการฯ มากน้อยเพียงใด	62.6	30.5	5.3	1.5	2.54	0.670	มาก
				ค่าเฉลี่ยรวม	2.37	0.706	มาก

3. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีจำนวน 3 คำถาม พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมปานกลางในการติดตามประเมินผลจากการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้อบรม/ ส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสมาชิกกลุ่ม สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย และแปลความจากประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การดำเนินกิจกรรมตาม
ที่โครงการฯ ได้อบรม/ ส่งเสริม พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16

ประเด็นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05

ประเด็นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การปฏิบัติตามกฎระเบียบ
ของสมาชิกกลุ่ม พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94

ตารางที่ 16 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่า เฉลี่ย	S.D.	แปลความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ส่วน ร่วม			
1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินกิจกรรม ตามที่โครงการฯ ได้อบรม/ ส่งเสริมมากนักน้อยเพียงใด	38.9	41.2	17.6	2.3	2.16	0.795	ปานกลาง
2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมากนักน้อยเพียงใด	37.4	34.4	24.4	3.8	2.05	0.879	ปานกลาง
3 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสมาชิกกลุ่ม มากนักน้อยเพียงใด	31.3	39.7	21.4	7.6	1.94	0.914	ปานกลาง
				ค่าเฉลี่ยรวม	2.05	0.862	ปานกลาง

4. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการได้รับ
ผลประโยชน์จากโครงการฯ มีจำนวน 1 คำถาม พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับมาก

โดยสอบถามการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์(ด้านการเกษตร
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านคุณภาพชีวิต) จากการดำเนินงานของโครงการฯ พบว่าเกษตรกร
มีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35

ตารางที่ 17 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการได้รับ ผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่า เฉลี่ย	S.D.	แปลความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ส่วน ร่วม			
1 ท่านมีส่วนร่วมในการได้รับ ผลประโยชน์(ด้านการเกษตร ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และ ด้านคุณภาพชีวิต)จากการ ดำเนินงานของโครงการฯมาก น้อยเพียงใด	46.6	43.5	8.4	1.5	2.35	0.700	มาก
				ค่าเฉลี่ยรวม	2.35	0.700	มาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย และอธิบายผลการมีส่วนร่วมในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.37 อยู่ในช่วงคะแนน 2.26 – 3.00 สามารถอธิบายได้ว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.35 อยู่ในช่วงคะแนน 2.26 – 3.00 สามารถอธิบายได้ว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.05 อยู่ในช่วงคะแนน 1.51 – 2.25 สามารถอธิบายได้ว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.92 อยู่ในช่วงคะแนน 1.51 – 2.25 สามารถอธิบายได้ว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในทุกด้าน สามารถสรุปได้ว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรศึกษาในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมเท่ากับ 2.17 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ค่าระดับการมีส่วนร่วมที่กำหนดไว้ จะอยู่ในช่วงระดับ 1.51 – 2.25 (ตามตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรศึกษา

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรศึกษา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	1.92	0.888	มีส่วนร่วมปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.37	0.706	มีส่วนร่วมมาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	2.05	0.862	มีส่วนร่วมปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	2.35	0.700	มีส่วนร่วมมาก
รวม	2.17		มีส่วนร่วมปานกลาง

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเกษตรกรกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การถือครองที่ทำกิน ตำแหน่งทางสังคม จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้รวมของครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯ การเข้าร่วมศึกษาดูงานกับโครงการฯ การได้รับการอบรมจากโครงการฯ และทัศนคติ กับตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา โดยใช้ค่าไคสแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ ปรากฏผลดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.84 ที่dfเท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า เพศของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา(ตารางที่19)

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	6(4.6)	41(31.3)	29(22.1)	76(58.0)
หญิง	4(3.1)	34(26.0)	17(13.0)	55(42.0)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 0.84

χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.76 ที่df เท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า อายุของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

อายุ	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ตั้งแต่ 42 ลงมา	5(3.8)	34(26.0)	28(21.4)	67(51.1)
มากกว่า 42 ขึ้นไป	5(3.8)	41(31.3)	18(13.7)	64(48.9)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 2.76

χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.82 ที่df เท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า สถานภาพสมรสของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา(ตารางที่21)

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา

สถานภาพสมรส	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
โสด/อย่างร้าง/หม้าย	3(2.3)	12(9.2)	11(8.4)	26(19.8)
แต่งงาน	7(5.3)	63(48.1)	35(26.7)	105(80.2)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 1.82 χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 10.17 ที่ df เท่ากับ 2 ซึ่งสูงกว่าค่าไคสแควร์จากตารางที่ระดับ .01 หมายความว่า การศึกษาของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา (ตามตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา

ระดับการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ไม่เกินประถมศึกษา	5(3.8)	54(41.2)	20(15.3)	79(60.3)
สูงกว่าประถมศึกษาขึ้นไป	5(3.8)	21(16.0)	26(19.8)	52(39.7)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 10.17

χ^2 จากตาราง = 9.35, df = 2

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองที่ทำกินกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.82 ที่df เท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า การถือครองที่ทำกินของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา(ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองที่ทำกินกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา

การถือครองที่ทำกิน	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
มีที่ทำกินเป็นของตนเองทั้งหมด	8(6.1)	39(29.8)	26(19.8)	73(55.7)
เช่าที่ทำกินของผู้อื่นบางส่วน+ ญาติให้ทำกิน	2(1.5)	36(27.5)	20(15.3)	58(44.3)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 2.82

χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งทางสังคมกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ เท่ากับ 0.78 ที่df เท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า ตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา(ตารางที่24)

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งทางสังคมกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา

ตำแหน่งทางสังคม	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ไม่มีตำแหน่งทางสังคม	6(4.6)	53(40.5)	34(26.0)	93(71.0)
มีตำแหน่งทางสังคม	4(3.1)	22(16.8)	12(9.2)	38(29.0)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 0.78 χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ เท่ากับ 2.70 ที่ df เท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา(ตารางที่25)

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
1 – 4 คน	9(6.9)	49(37.4)	33(25.2)	91(69.5)
5 – 8 คน	1(0.8)	26(19.8)	13(9.9)	40(30.5)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 2.70 χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานของครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิชญา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ เท่ากับ 0.73 ที่ df เท่ากับ 2 ซึ่ง

ต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า จำนวนแรงงานของครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา(ตารางที่26)

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานของครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

จำนวนแรงงาน ของครัวเรือน	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
1 – 3 คน	8(6.1)	61(46.6)	40(30.5)	109(83.2)
4 – 6 คน	2(1.5)	14(10.7)	6(4.6)	22(16.8)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 0.73 χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

9. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมของครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ เท่ากับ 0.01 ที่df เท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า รายได้รวมของครัวเรือนของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา(ตามตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมของครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

รายได้รวมของครัวเรือน (บาท/ปี)	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ตั้งแต่ 60,000 ลงมา	7(5.3)	52(39.7)	32(24.4)	91(69.5)
สูงกว่า 60,000 ขึ้นไป	3(2.3)	23(17.6)	14(10.7)	40(30.5)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 0.01 χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

10. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯจากสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 4.70 ที่ df เท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา (ตารางที่28)

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯจากสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

การได้รับข่าวสาร จากสื่อมวลชน	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ได้รับ	6(4.6)	65(49.6)	39(29.8)	110(84.0)
ไม่ได้รับ	4(3.1)	10(7.6)	7(5.3)	21(16.0)
รวม	10(7.6)	75(53.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 4.70 χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

11. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯจากสื่อบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.56 ที่df เท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯจากสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา (ตารางที่29)

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯจากสื่อบุคคลกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

การได้รับข่าวสาร จากสื่อบุคคล	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ได้รับ	7(5.3)	68(51.9)	40(30.5)	115(87.8)
ไม่ได้รับ	3(2.3)	7(5.3)	6(4.6)	16(12.2)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 3.56 χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

12. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมศึกษาดูงานกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการเกษตรวิทยา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.24 ที่ df เท่ากับ 2 ซึ่งต่ำกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่า การเข้าร่วมศึกษาดูงานของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมศึกษาดูงานกับโครงการฯกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

การเข้าร่วมศึกษา ดูงาน	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
เคย	7(5.3)	51(38.9)	37(28.2)	95(72.5)
ไม่เคย	3(2.3)	24(18.3)	9(6.9)	36(27.5)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.00)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 2.24 χ^2 จากตาราง = 5.99, df = 2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

13. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการอบรมจากโครงการฯกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา เนื่องจากเกษตรกรที่ไม่เคยได้รับการอบรมจาก

โครงการฯ มีจำนวนน้อยมาก ทำให้ค่าความถี่ที่เกิดขึ้นในข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา มีค่าต่ำกว่า 5 มากกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ของข้อมูลทั้งหมด จึงไม่สามารถทดสอบค่าทางสถิติได้ (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการอบรมจากโครงการฯกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

การได้รับการอบรม	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
เคย	6(4.6)	64(48.9)	43(32.8)	113(86.3)
ไม่เคย	4(3.1)	11(8.4)	3(2.3)	18(13.7)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.00)

14. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา พบว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ เท่ากับ 13.15 ที่ df เท่ากับ 2 ซึ่งสูงกว่าค่าไคสแควร์จากตารางที่ระดับ .01 หมายความว่า ทัศนคติของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

ทัศนคติของเกษตรกร	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
เห็นด้วยน้อย-ปานกลาง	6(4.6)	48(27)	14(32)	68(63)
เห็นด้วยมาก	4(3.1)	27(20.6)	32(24.4)	63(48.1)
รวม	10(7.6)	75(57.3)	46(35.1)	131(100.0)

χ^2 ที่คำนวณได้ = 13.15 χ^2 จากตาราง = 9.21, df = 2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา รวมทั้งหมด 13 ปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การถือครองที่ทำกิน ตำแหน่งทางสังคม จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้รวมของครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการฯ การเข้าร่วมศึกษาดูงาน การได้รับการอบรม และทัศนคติของเกษตรกร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา ได้แก่ ระดับการศึกษาและทัศนคติของเกษตรกร หรืออาจกล่าวได้ว่า ความแตกต่างของระดับการศึกษาและทัศนคติของเกษตรกรมีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 ค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเกษตรกร กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา

ปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และ ทัศนคติของเกษตรกร	ค่าความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของเกษตรกร			นัยสำคัญที่ระดับ
	df	ค่า χ^2 จาก ตาราง	ค่า χ^2 ที่คำนวณได้	
1. เพศ	2	5.99	0.84	ไม่มีความสัมพันธ์
2. อายุ	2	5.99	2.76	ไม่มีความสัมพันธ์
3. สถานภาพสมรส	2	5.99	1.82	ไม่มีความสัมพันธ์
4. ระดับการศึกษา	2	9.21	10.17	.01
5. การถือครองที่ทำกิน	2	5.99	2.82	ไม่มีความสัมพันธ์
6. ตำแหน่งทางสังคม	2	5.99	0.78	ไม่มีความสัมพันธ์
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	2	5.99	2.70	ไม่มีความสัมพันธ์
8. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	2	5.99	0.73	ไม่มีความสัมพันธ์
9. รายได้รวมของครัวเรือน	2	5.99	0.01	ไม่มีความสัมพันธ์
10. การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก สื่อมวลชน	2	5.99	4.70	ไม่มีความสัมพันธ์
11. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล	2	5.99	3.56	ไม่มีความสัมพันธ์

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และ ทัศนคติของเกษตรกร	df	ค่าความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของเกษตรกร		นัยสำคัญที่ระดับ
		ค่า χ^2 จาก ตาราง	ค่า χ^2 ที่คำนวณ ได้	
12. การเข้าร่วมศึกษาดูงานกับ โครงการฯ	2	5.99	2.24	ไม่มี ความสัมพันธ์ ไม่สามารถหา ความสัมพันธ์ได้
13. การได้รับการอบรมจากโครงการฯ	-	-	-	
14. ทัศนคติของเกษตรกรต่อการ ดำเนินงานของโครงการฯ	2	9.21	13.15	.01

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตร
วิทยา

การศึกษา ปัญหา อุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยา พบว่า ในด้านการดำเนินงานของโครงการเกษตรวิทยานั้น มีเกษตรกรเห็นว่ามีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 67.9 และเห็นว่าไม่มีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 32.1 โดยเห็นว่ามีปัญหาด้านวิชาการ ร้อยละ 28.2 ด้านกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติ และด้านการบริหารจัดการ ร้อยละ 42.7 (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงาน
ของโครงการเกษตรวิทยา

ปัญหา/อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	42	32.1
มี	89	67.9
ด้านวิชาการ	37	28.2
ด้านกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติ	56	42.7
ด้านการบริหารจัดการ	56	42.7

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved